

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. a)

Limba și literatura română

Testul 12

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Aveam abia șapte ani când tatăl meu, după mari străduințe, intra în stăpânirea completă a moșiei străbune de la Văcărești, pe care, până atunci, o împărțise cu frații și surorile sale. Din vechea reședință de la Văcărești nu mai exista nimic, în afară de un mic pavilion în care locuiseră administratorii. Rugii* și porumbul înconjurau ruinele conacului boieresc unde își petrecuseră viața străbunii noștri. Deasupra tuturor plutea legenda – o taină a mării și a morții –, tristă și dulce faimă ce nu va părăsi niciodată aceste venerabile locuri. [...]

Am sosit la Văcărești într-o seară de primăvară. [...] Sora mea bătea din palme; eu însă, gravă, priveam fericită în jur, copleșită de emoție și de oboseală – biet copil-poet ce suferea de pe urma hurducăielilor, dar care simțea o speranță fără nume și o durere fără pricină, asemenea acelor lacuri ce apar câteodată primăvara pe neașteptate în urma furtunilor de la noi. [...]

Pentru a-i reda grădinii înfățișarea de altădată, căci acum acolo își disputau locul cu îndârjire ovăzul și porumbul, crescând la întâmplare printre grămezi de cărămizi – vestigii ale vechiului conac –, s-a hotărât să se aducă un om priceput, folosit la parcurile regale, care să traseze și în grădina noastră câteva alei și să indice amplasarea boschetelor și arborilor pe care tatăl meu dorea să-i planteze. Ambiția noastră nu ținea decât ca decoratorul grădinilor princiare să ne ajute atât cât îi ceream.

Abia împlinisem șapte ani, dar ghiceam deja în acel om, în acel grădinar necunoscut, fără voia lui, un destin, mai bine zis un mesager. Deci, într-o dimineață, omul sosește și, declarând că este grăbit, începe de îndată să traseze cu nisip pe iarbă linii drepte; apar apoi sforcele întinse pe borne făcute din pietre. [...]

Grădina deveni un parc în miniatură, cu savante și complicate meandre, iar omul ce povestea frumos se legase atât de tare de lucrul lui, încât voia să-l ducă până la capăt. El rămase la Văcărești mai bine de o jumătate de an, timp în care anumite perioade ne păresea pentru a merge să se ocupe de terenurile Curții, dar revenea statornic până în ziua când, asemenea Demiurgului, găsi că opera sa era bună și o dăruie naturii ce trebuia să o facă să înflorească și să crească, devenind romanticul peisaj de pe coline, în care a visat și a clocotit tinerețea mea.

Parcă o văd, vremea aceea, ca un curcubeu, un curcubeu mereu tremurător: roșul însemnând acea febră care dintotdeauna mi-a învălborat dorința de a ști și a simți; albastrul – acele melancolii selenare care, de pe la doisprezece ani, mă atrăgeau pe aleile întunecoase de sub copaci; trandafirul era forța vioiciunii, râsul meu ce se pierdea spre marginile pădurii care, de pe prispa casei, se vedea unindu-și frunzișul; în depărtare – profilul violet al Carpaților care, uneori, în după-amiezele de vară, se împurpura ori se albăstrea ciudat. Sub lumina de argint, acești Carpați păreau atât de clari și diafani, încât mă miram că nu-i aud slobozind, pe aripi de vânt, spre câmpie, un clinchet de cristal abia lovit. Și în curcubeul acela, marginea de culoarea șofranului* voia a defini graba mea de a stăpâni pentru totdeauna comorile închise în cărți, de a pătrunde înțelesul medalilor cu tulburătoare efigii* în care dormeau secole învăluite în patina lor...

Elena Văcărescu, *Ani de copilărie*, în vol. *Memorii*

*rug – tulpină a unor plante, mur, măceș

*șofran – plantă din care se extrage o substanță aromatică de culoare galbenă

*efigie – reprezentare în relief, pe monede, medalii etc. a chipului unui personaj important

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *își petrecuseră viața*. **6 puncte**
2. Menționează două sarcini atribuite grădinarului de către noii proprietari ai moșiei, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o stare trăită de autoare în momentul sosirii la Văcărești, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care grădinarul își întrerupe uneori activitatea la moșia Văcărești. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură a autoarei la vârsta copilăriei, așa cum reiese din ultimul paragraf al textului dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă pasiunea pentru munca depusă este sau nu o condiție a succesului, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Ani de copilărie* de Elena Văcărescu, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, încadrarea în numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează textul de mai jos, în minimum 50 de cuvinte, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Sunt pași pe țărni, sunt slove de demult,
e ceasul sur, cu valuri în tumult
spre zodii mari în zările spălate,
citesc în urme, vuietul l-ascult,
fiorul mi-l măsoară fără cuvinte,
văd pânzele-n a lor singurătate
și păsări odihnind ca pe morminte
pe und' se lasă sufletu-mi cuminte.

...Vrăjmaș e cerul, vitreg mi-i pământul,
blestem în lună, stelele cu dinți,
fântânile de-otravă, urlat cântul,
și crucile viclene-ncurcă vântul
ce dibuie prin bezne, scos din minți.

Ion Vinea, *Orizonturi*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-o nuvelă studiată*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale nuvelei studiate, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.